

Pesta 24 iuniu. (6 iuliu.)

Va esfi dominec'a. | Redact. : strad'a iernei nr. 1.

Nr. 25.

Anulu IX, — 1873.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Ce plangu eu.

De plange esilatulu de-alu tierii sale doru,
De-si plange turturic'a pierdutulu socioru,
De-si plange mam'a fiulu, ce de-alu ei dulce sinu
Departa-si trece viéti'a pe tiermure strainu ;

Si déca florici'a incetinelu suspina,
Rugreta radi'a blanda de sóre, de lumina ;
De plange riurelulu cu unde cristaline,
Si zefirulu de scóte doióse lungi suspine :

Cu multu mai negru-i inse, si mai sfasiatoriu,
Suspínulu car' s'aventa din sinu-mi gelitoriu !
Cà-ci ah ! eu plangu amat'a si dulcea mea natiune
Si stelele palinde-a gloriei strabune !...

Anastasia Leonescu.

Recompens'a.

— Noveletta italiana. —

Caletorindu de la Florenci'a la Rom'a, si
voindu a admirá mai cu dulcétia frumseti'a
naturei, adese-ori parasiamu caruti'a si caletor-
riam acusi pe josu, acusi calare.

La statiunea de la Radicosani mi-tocmii
doi cai ageri ; pe unulu me urcai eu si pe
celu-alaltu, dimpreuna cu miculu calabalicu
(pachetu), ce avui, lu-lasai pe man'a unui ti-

neru postilionu, care aveá sè me insociésca pa-
na la Bolsen'a.

— Ce cugeti, — dísei catra prunculu vi-
vace, — ajunge-vomu fara neplacere la locul
destinatu ?

— Da, vomu ajunge, — mi-raspunde ju-
nele italianu, — adeca dupa cum vomu jude-
cá ; de sbiri n'avemu ce ne teme. Inse nuorii
cei de furtuna, cari se redica in partea stanga
de la noi, credu, — cu anevoia ni voru
concede se ajungemu cu pelea uscata la Bol-
sen'a.

De abié trecù diumetate din óra si vifo-
rulu si incepù a si-innaltia capulu amenintia-
toriu ; venturile sufflau si fluerau din tóte par-
tile cu furia infricosiata ; erá unu viscolu, ca si
care nu mi-aducu a minte a mai fi vediutu in
viéti'a mea.

Putinu dupa acésta scena premergutó-
ria, incepura a cadé picuri mari, totu mai
mari, mai cu repediune, mai desu, pana ce se
descarcá o plóia cumplita ; pe de a supra apoi
incepù a cadé si pétra (grindina), ne mai ve-
diuta in regiunile nóstre.

Calulu meu, nededatu cu astu-felu de
furtune, fugiá in ruptulu capului, desconside-
randu tóte, câte i steteau in cale, petrii, gró-
pe, garduri asié in câtu de abié lu-poteam
cârmuí.

De odata stete ostenitu in locu.

Eram inaintea unei casutie isolate ; dupa

semnulu d'a supra usiei, me convinsei, cà este o càrcima.

Inse numai aici observai, cà miculu postilionu s'a pierdut de mine.

Càrcimariulu si muierea sa me primira cu placere; elu numai de càtu se ingrighi de adapostu pentru calulu meu, éra ea se grabiá a mi-fierbe nesce óue.

Dupa putine mominte, cine-va bate cu vehementia la usia, strigându:

— Pipo! Pipo! deschide, noi suntemu.

Carcimariulu deschise usi'a si doi gendarmi, avendu intre pusce unu criminalistu ruptu de fóme si sdrentiosu, — intrara in casa.

— Santa maica de Loretto, — eschiamà unulu dintre gendarmi, — pare cà asta-di se desfasiura actulu alu doilea din potopulu lumei! Pipo, nu te superá, cà asta-data trebue se luamu in arch'a ta refugiu contra perirei in apa.

— Nici vorba, — dîse Pipo, — intinde-ti-ve dupa placu ómeni bravi. Ana, tu pune vinu si casiu pe mésa; venatorii, cari au prinsu o astu-felu de féra, nesmintitu voru fi si flamendi.

— Ti-multiumimu, amice Pipo, de acelea si noi avemu. Dara a si fostu o venatória minunata. Gliganulu selbatecu, pe care, pana acuma, lu-cunoscureti numai dupa nume, éca acum e inaintea nóstra; aici siede infricosiatulu Pietro Mazarini!

Carcimariti'a, audîndu acestea, se apropià de prisonieru, se uità la elu si apoi dîse:

— Acest'a sè fia faimosulu Mazarini? O càtu e de micu misielulu!

Si intru adeveru, banditulu vestitu, care siedeá langa noi, erá unu omu micu, palidu si suptu.

Cu tóte cà banditulu se vedé a fi tare ostentitu si somnorosu, unulu dintre gendarmi totu-si i legà cu funie tiapene genunchii; talarhariulu se aretá fórté indiferentu la acésta operatiune.

Carcimariulu si carcimariti'a, dimpreuna cu ambii sierbi ai justitiei se pusera apoi la beute si mancare.

Eu siedeam la parietele celalaltu, tocmai in faci'a criminalistului.

Privirea apriga si incordata, corpulu uscatu si conglomeratu alu banditului mi-pareau straordinariu originale.

Deci numai decátu mi-scosei diuariulu si incepui a desemná figur'a vecinului meu.

Unulu dintre gendarmi me observà si se apropià de mine se véda, ce lucru.

— De minune, ce asemenare, — eschiamà elu, — dara de altmintrea, dlu meu, cugetu se fi amanatu lucrulu acest'a pe mane, póte cà atunci ia-i fi facutu unu grumadiu mai lungu.

Dupa aceea se duse la feréstr'a, ce se afla la spatele banditului, o deschisà si observà, cà peste o diumetate de óra potu continuá caletorí'a, fiindu cà ventulu, ce s'a escatu, va maná plói'a in munti.

— Asié dara in Bolsen'a vomu tiené frumósa festivitate? — intrebà Pipo pe gendarmulu, care intre aceea se puse liniscitu éra la mésa.

— Da, acolo, — respunse acest'a, — la malulu marei lu-ascépta mirés'a sa cu bratiele deschise. Trei lune mai inainte inca s'a inchiatiu contractulu de cununía in faci'a judecatoriei. Se pare inse, cà mirelui nu-i pré place de mirés'a sa; pana eri indesiertu lu-totu cautaramu ca sè-lu impreuna legatur'a dorita. De abié nóptea trecutà ni succese a aflá paserea in cuibulu ei; elu, acestu miseru Samsonu, ni fu tradatu de o alta Dalila. Ce dîci, Pipo, premiulu de 100 piastri e mai multu, de càtu fraternisarea si promissiunea unui ticalosu; nu-i asié? Noi, din ~~fructe securu~~, am sciutu, cà cavalerulu a ingramaditu o multîme de tesauri si a voitu apoi sè se retraga de la viéti'a publica, se traiésca in linisce si pace, deci presupuneam, cà-lu vomu aflá siedindu pe tesauri, lu-aflaramu inse, precum se dîce, golu si pilitu. Dará credemu, cà ni va numí loculu unde a agramaditu averile, pana ce nu va vení in consanginitate cu funi'a.

Mazarini, intru aceea, scrutandu priviá in chilí'a in susu si in josu, si de repetíte ori se uità la mine, ca candu mi-arú dice: „mantuesce-me.“

Positiunea mesei intre mine si banditulu, apoi si conversatiunea petrecutoriloru, care din momentu in momentu ajungíá totu mai sgomotósa, au fostu tare favorítoria propusului meu.

Privirile rogotórie ale lui Pietro m'au miscatu spre indurare.

Scosei unu cutítasiu simplu si lu-aruncau pe sinulu lui.

Ca canele osulu, asié apucà elu cu dintii cutítulu, taiá funiele de pe manile sale, si-eliberà piciórele, aruncà apoi cutítasiulu pe fe-

restra, si, cu o istetîme necredîuta, sarî in urm'a lui.

Sticl'a ferestreloru, spargundu-se prin acést'a, a escatu sgomotu, care apoi tredî veghiatorii din ametiél'a loru, cari, apucandu carabinele loru, o luara dupa Pietro.

Inse Pietro ajunsese desulu padurei, éra venatorii scrintieiau in dinti de necasu.

Despre mine, vediendu-me, cà siedu liniscitu in anghiuletiulu meu, de locu n'au presupusu ca se fu favoritu scaparea banditului.

Gendarmîi, dupa aceea, au calaritu cu graba mai departe.

Éra eu, rafuindu carcimariului pentru ale mele, me aruncai pe calu-mi, si meditandu, calaramu mai de parte catra Bolsena.

De repetîte ori mi-puneam man'a la anima si me intrebám: „bine am lucratu eu óre?“

II.

La Rom'a venîi cu ide'a, ca in 20 díle sè mi-castigu consciintia despre tóte minunile si grandiositátile vechiei metropole a Romanismului, si apoi se mi-indreptu caletorí'a catra loculu meu natale.

Inse mintea ti-o desbina câte odata anim'a, si din 20 díle se facura trei lune, pline de necasuri si tentatiuni (ispite).

Intr'o séra, rentornandu tocmai din teatrulu Argentin'a, unu omu mascatu pasi inaintea mea, in o strad'a strenta.

— Pung'a séu viéti'a! — strigà elu turbatu si mi-puse la peptu unu pumnalu lungu, cu care me poteá acatiá si de pariete. In tota viéti'a mea nici candu nu m'am otaritu asié iute ca asta-data. Scosei pung'a impluta cu 50 napoleoni (bani de auru francesi) si o intinsei sbirului, — suspinandu un'a din fundulu a-nimei.

Amu avutu apoi celu putfnu o nópte liniscita si ocasiune destula d'a face meditatiuni financiare despre circularile metaluriloru nobili.

In demanéti'a cealalta alergamu, neman-gaiatu pentru perderea mea, pe stradele Romei, candu unu pruncu mitutelu mi-esi in cale si mi-redede — pung'a mea impluta.

— O provedintia! onestitate intre jafuitori!? — eschiamai si me dusei mai departe.

Acum inse trebue se marturisescu amabililoru cetitórie, cà adevérat'a causa a intardiarii mele in Rom'a, a fostu una artista fru-

mósa, carea, pentru ca sè scape de secaturele directorelui, nu s'a mai angagiatu si prin protectiunea unui patriciu romanu, si a tocmitu locuintia chiar in vecinetate cu mine.

Astu-felu apoi se intemplà, cà ajunsei cu tîmpu cunoscutulu si confidentele frumósei mele vecine.

Inse jalusi'a, in veci atenta si descepta, mi-a ciontatu firulu fericirii.

Intr'o nópte, la pórt'a gradinei adoratei mele, aflai unu cadavru jacundu in sangele seu si cu ran'a mare pe pieptu.

Iute alergai peste gradina, in unu sufletu me aruncai pe trepte si aflai pe Giuletta palida, cu perulu desvelitu si plangandu; siedeá pe una canapa mai lesinata.

Candu me vediù, cadiù scotindu din pieptu unu típetu petrundietoriu, si, din manile ei scapà unu biletu struncinatu.

Lu-redicai si cetfi:

„Visitele, cari ti se facu, nu-mi placu. Omulu, care ti-va predá aceste síruri va asceptá cu pumnariulu la usi'a gradinei pe amatulu animei dtale. Pana mane va fi cadavru, de atunci incolo murulu, care va inchide drumulu celu secretu alu dtale. Primesce acestea ca admonitiune si cinosura pentru portarea dtale.“

Mi-a si sierbitu de aceea; pe Giuletta atunci am vediutu-o pentru ultim'a óra, cà-ci putine díle dupa aceea m'am dusu la Neapolea.

III.

In Neapolea, intr'o demanétia stámu in una cafana din strad'a Tolleda si priviam la multimea nenúmerata de carutie, portatori de ~~cafe~~, manatori de cateri, cersitori si ambulatori.

Dincolo de mine, la o mesutia, siedeau trei tineri, cari preste mesura defaimau patri'a mea.

Se parea, cà me cunoscu si cu d'adinsulu se nisuiu a me vetemá, aretandu unulu dintre ei spre mine la fia-care atacu grobianu.

Acést'a a fostu pré mare nerusínare.

Eu me fortiam a me moderá, mi-adusei inse a minte, cà modesti'a superflua adese-ori se judeca ca lasitate.

Deci numai de câtu me resolvîi si pasindu inaintea cestoru trei misfei, pe celu mai aprigu defaimatoriu dintre ei lu-facui de minciuna.

Vorbele ni fura putine, dara aspre si

— duelulu pe demanéti'a cealalta s'a fis-satu.

Dupa acestea me dusei la fiulu banchierului meu si lu-rogai sè mi-fia secundante.

— Esti perdutu, — eschiamà acest'a audindu, cà contrariulu meu este capitanulu Montefiore, — omulu acest'a, continuà elu, — este duelantele celu mai vestitu in tóta Sicilia; ce ti-a si plesnitu prin capu?

In urm'a celoru audite, numai de câtu mi-asi fi potutu compune testamentulu; inse eu mi-petreceam tineretiele, si me culcai de totu liniscitu.

Sórele inca nu resarise, candu audîi langa patu-mi:

— Scóla-te amice! fi voiosu. Pericululu a disparutu, — erá junele banchieru, care venise se me trediésca, — vina la Postlippo, — díse elu, — se gustàmu aerulu demanétiei.

— E bine, dara ti-ai uitatu? duelulu cu capitanulu Montefiore, — obiectionai inca som-norosu.

— Duelulu s'a prefacutu in fumu, — respunse elu, — capitanulu a disparutu si Montefiore e unu cadavru.

— Ce díci? Montefiore e mortu?

— Da, e mortu. Eri sér'a, pe candu se in-torcea catra casa, l'au lovitu doi plumbi in céfa, de cine, nu se scie. Susu dara, se multia-mimu provedintiei.

IV.

Eu parasfi mirés'a vorbitória a Vesuviu-lui (Neapolea) pentru a-mi face vediut'a Venetiei, — matronei betrane si moróse a lagu-neloru.

Aici se desfasiurà ultimulu, dara celu mai interesante episodulu alu odiseei mele scurte.

In biseric'a Santului Marcu, tóte dílele vediui o féta fórte frumósa, plina de gratia si farmecu, ca si care n'am vediutu in tóta Itali'a.

Erá Lucia Sorentini, fic'a unui vechiu patriciu si incredintiat'a lui Lorenzo Pisanetti.

O presimtíre tainica, inse mai multu observàrile mele castigate, candu eram in apropiarea Luciei, mi-sioptiau, cà Lucia nu iubesc pe Lorenzo.

Nici nu m'am insielatu.

Parintele lui Lorenzo posiediá unu tablou pretiosu de la marele maiestru Ticianu, pe ca-

re Sorentini de multu totu sperá a-lu poté castigá.

Inse tóte încercàrile remasera fara rezultatu.

Pisanetti numai sub unu pretiu se aretá gat'a a dá tabloulu de la Ticianu: déca Sorentini si-va dá fic'a sa Lucia dupa fiulu seu Lorenzo.

Lucia deci nici nu fu intrebata, déca se invoiesce seu ba la acést'a, cà-ci fic'a, ca o copila buna, pfa si ascultatória, erá gat'a a sacrificá ori si ce pentru parintele ei.

Lucia si impregiuràrile amintite me ocu-para acum mai cu séma.

Intr'o dí primfi invitare la o petrecere, carea erá sè se tiena, in acea-si séra, in cas'a lui Pisanetti.

Fara a scí, cum veni la acésta onóre, nefindu cunoscutu cu acea familia, sér'a me dusei la petrecere si fui cu multa amabilitate primitu.

Luci'a erá primululu meu aspectu frumosu.

Ea siedea langa parintele ei; cu tóta modesti'a me apropiai de dí'n'a mea si o provocai la jocu.

Ocasiunea acést'a binevenita n'am lasat'o se tréca neintrebuintiata.

I vorbí gratiei despre iubirea mea nemarginita, despre tóte dorintiele si sperantiele mele dulci, si dupa finitululu ospetiului, eram convinsu, cà Luci'a a acceptatu tóte descoperirile mele si cà in anim'a ei a laudatu marturisirea mea sincera.

De la acésta séra, tóte dílele corespundeámu cu Luci'a si numai de câtu pricepui, cà eu a-si fi alesulu animei ei, déca ea n'ar trebuí se sierbésca parintelui ei de midilocu, spre a castigá tabloulu de Ticianu.

De câte ori afurisiamu in taina pe betranulu Ticianu, care cu penelulu seu nimiciá sperantiele purpurfe ale junetiei mele.

In preser'a dílei, in care erá sè perdu pentru totu-de-una pe Lucia primfi o epistola anonima, in care erá scrisu:

„Nu desperá. Lucia nici candu nu va fi socí'a lui Lorenzo. In nóptea trecuta foculu mistuî galeri'a lui Pisanetti. Tabloulu maiestrului Ticianu nu mai esiste.“

Incredintiarea Luciei intru adeveru se amenà.

Parintele Luciei, dupa perirea tabloului, se aretá fórte rece catra cas'a lui Pisanetti. — Lucia, incuragiata din acestu incidente, descoperi parintelui ei tóte.

Acest'a i apromise invoirea sa, si dupa o luna, Lucia cu mine stámu in biseric'a San Marcu, unde patriaculu, punendu-ni manile un'a in alt'a ne binecuventà.

* * *

Intr'o sér'a plutiám cu idealulu meu, reintorcându de la teatrulu „San Benedetto“ catra casa, candu din o naiutia, ce trecea pe langa noi, mi se aruncà in gondol'a nóstra unu pachetu la adres'a mea.

A casa, desfacându-lu, aflai in elu cutítasiulu meu si urmatóriele struri:

„Stim. dle!

„Dta mi-ai mantuitu viéti'a; nici candu n'am uitatu a-ti fi recunoscutoriu pentru generositatea dovedita. Tóte, câte mi-au fostu in potintia le-amu facutu, pentru a te remunerá. Acuma suntemu impacati. In Rom'a ti-amu esoperatu redarea pungei amplute cu auru; la usi'a gradinei Giulietei, strapunsei sbirulu, care erá cumperatu sè-ti stinga viéti'a. — La Neapole plumbii mei sfarimaru capulu lui Montefiore; la Veneti'a ti-am esoperatu intrarea in cas'a lui Pisanetti, si prin nimicirea tabloului infricosiatu, incoronai aspiratiunile dtale.

Pietro Mazarini.“

Ionu Valeriu Barcianu.

I r i n ' a .

A siu dorí sè ffi o flóre,
Viorica, séu unu crinu,
* Intre vâi incantatórie,
Unde riu-i cristalinu.
Dar viór'a delicata,
Crinulu nu scí de amoru;
Deci remani tu numai fêta,
Pururea sè te adoru!

Vrere-asíu sè ffi stelisióra,
Ce suride dintre nori;
Ce pe radie-si se scobóra,
Sè sarute dalbe flori.
Dar steluti'a cea senina
Diu'a nu o poti priví;
Deci remani numai Irina
Sè te potu in veci iubi!

Séu de vrei, ffi floriceica,
Dar pe-alu meu sinu sè 'nfloresci,
Ér de vrei, ffi stéu'a mica,
Numai mie sè-mi lucesci.
Ffi chiar ori ce pe sub sóre,
Anim'a-ti cum va dictá,
Numai dulcea ta amóre,
Pan' la mórte fia-a mea!

S. Sincai.

Femei literate din Italia.

(Fine.)

Inca pe timpulu candu Italia li-a rapitu drepturile cari le posiedeau sub austriaci — de a-si poté dá si ele votulu la alegere — si-au radicatufemeile Veneziene cu superbia frumusu loru capu si au protestatu pretindendu restituirea prerogativei posiedute.

O petitiune referitória la acéste drepturi perdute subscrisa de mfi dintr'insele s'au emisu catra guvernulu Italiei.

Respunsulu inse nu a sositu inca. In mai multe locuri si cu mai multe oca siuni se redica in feliulu acest'a voci din partea femeiloru pentru esoperarea unoru institutiuni mai salutarie de educatiune si de drepturi mai favorabile in viétia sociala.

Remané-voru óre aceste voci neascultate? Guvernulu italianu fi-va surdu la pretensiunile, ca femeii'a asemenea barbatului sè ffa o fiantia respunsabila inaintea legeri? Declará-ova óre de maiorena? Italia óre numai pentru aceea a cassatu institutiuni invecchite si decretatu libertatea poporului, pentru d'a lasá pe femeii in sclavía? Nelibera a-si alege carier'a; nelibera a-si insusí acea educatiune care corespunde mai multu inteligintiei si recerintieloru naturei loru; nelibere d'a-se representá inaintea legeri?

D'atunci inca licaresce foculu acest'a sub cenusia. O juna frumósa a intreprinsu a fondá unu organu, care sè propage dorinti'a loru.

Jurnalulu acest'a se numesce „La Donna“ si e estinsu preste intréga Italia. Intreprindiatórei nu i-a lipsitu de feliu incuragiarea; din sa s'a mutatu de la Treviso la Venezia si locuesce dimpreuna cu mama ei in Palazzo d'Orsei, debutandu une-ori de-si nu cu unu succesu emininte si pe terenulu dramaticu.

Pe urmele dsiórei Beccari s'a presintatu in curendu Signorina Nardi fiic'a unui medicu fórte inteliginte edandu unu opu intitlatu:

„Industria e lavoro“ prin care s'a estinsu pe terenulu à la Schultze Delitzsch, far' inse d'a cunósce literatur'a germana. Dins'a e abié de 20 ani si pe câtu de amabila, pe atâtu si de frumósá.

Ce-va mai inaintata in etate e Signora Codemus, socfa dlui Gerstenkamp, auctricea unei multîmi de romanuri si de piese teatrale cari se si represinta ocaasionalmente in orasiulu ei natalu pe scen'a teatrala.

Femei'a invetiatalui Zechetti e numai poeta, ceea ce in Italia nu e o misiune asié de grea, pentru cà limb'a acea melodiósá si flexibila servesce fórte usioru ritmului din versu. De comunu si in diu'a de adi inca existe mod'a la dame d'a improvisá si d'a pasí cu aceste in publicitate.

Pe candu o vorbire in prosa e unu ce cu totul nou, — ceea ce unii tienu de necuvintiosu

Malvina Frank totu-si nu e prim'a dintre femei care a pasitu in publicitate cu ritmele ei, cà-ci multu inaintea ei a pledatu Signorina Monzini din Milano cu diferite ocațiuni inaintea publicului despre educatiunea femeiloru, depunendu principiile ei asemenea intr'o carte pretiósá.

Sosindu in Florentia numai de câtu m'am grabitu a cercetá pe renumit'a Signora Cimino auctricea opului intitulatu „L'ozio in Italia“ cu care a facutu dins'a atâta furóre.

Acést'a femeia traiesce impresorata de copfi si de nepoti, sacrificandu-si timpulu liberu pentru caus'a femeiloru, prin edarea unei scrieri periodice, la care se afla si Dna Dora d'Istria — de origine romana — dar cine sè nu cunósca acestu nume? cine sè nu fía auditu de auctricea opului „Une femme pour les femmes“? Eu am intelnit'o intr'o villa inaintea portii di S. Gallo, ocupandu-se cu studiele ei si cautandu recreare in natura.

Ce femeia simpatica! Câtu de farmecatoriu e surisulu ei dragalasiu, in care se reflectéza viéti'a ei multiumita si fericita! Acestu advocatu alu drepturiloru femeiloru esopera mai multu prin esemplulu ei de câtu ar poté acésta esoperá o suta de opuri scrise; dovédindu prin acestu esemplu, cà femeile mai usioru se potu eliberá de nelibertatea loru, prin activitatea loru propria.

In Florentia inca se afla o multime de femei, cari conlucra la o sórte mai favoritória pentru femeia, care se intielege numai prin educatiunea generatiunei vífitorie se poté realisá. —

Aceste sunt grupate in giurulu unei dame germane cu numele Marenholz-Bülow, — care le-a recomandatu dreptu mijlocu pentru ajungerea acestui scopu gradinele de copfi de Fröbel! Inaugureze-se numai! Acésta nu va stricá de feliu! In Roma si Neapole se intempla acésta asemenea prin ajutoriulu femeiloru straine; pentru cà, cum si-esplica femeile italiene acestu principiu a-lui Fröbel se poté mai bine vedé din o espectoratiune a marchisei Tanara care dtse intr'o dî catra mine urmatóriele: „Dvóstre ne-ati datu ide'a d'a formá armoniosu primavér'a vietii! Dar o omenime ideala inca nu se poté educá prin acésta. Lui Fröbel i-se va intempla chiar ca lui Christosu; dinsulu inca ni-a datu unu idealu, care inse nici odata nu se va realisá.“

Traianu Popescu.

Descoperiri si inventiuni nóue.

Descoperiri in Pompeia. S'a descoperitu acum de curendu in Pompeia o casa cu dóue etage pré bine conservata, o raritate fiindu cà mai la tóte didirile vechiei Pompei nu s'a gasitu conservate de câtu suteranele.

La cas'a ce din nou s'a desgrupatu se admira stilulu frumosu de architectura, frumósele picturi de Fresco si utensiliile de totu soiulu.

S'a descoperitu si dóue teatre in Pompeia, neaperatu ambele in ruine, cari lasa sè presupuna cà ele au fostu odata nisce dîdiri fórte frumóse.

O planeta nóua. Acésta planeta telescopica a fostu descoperita in un'a din noptile trecute de catra dlu Borelly la observatorulu din Marsilia.

Éta positiunea planetei la 4 decemvre 1872 la 11 óre 26 si 51, timpu mijlocu alu Marsilie: Ascensiunea drépta, 4 óre 12, 54; distantia polara, 70, 25!

Nóua planeta se gasesce acum in constelatiunea Taurului.

Catcombele regiloru scyti. In orasielulu Alexandropolu, gubernia Ecaterinoslav, s'a facutu o descoperire care pune in miscare pe toti archeologii.

Dlu Luzanco, directorulu museului din Kertch, si dlu Snegeff profesoru, au gasitu in-

tr'o movila nalta de 39 archine, catacombele regiloru scyti.

Ei au gasitu acolo numeróse obiecte de auru, argintu, bronzu, feru, olarii etc.

Esistinti'a necropolului dar, de care vorbesce Herodote, este astu-felu constatata.

Doine poporale.

De langa Surulu in Transilvania.

Trandafir cu patru foi,
M'a cerutu la maic'a doi,
Unulu miercuri, altulu joi;
Unulu betranu si bogatu,
Altulu tineru si seracu.
Spune-mi, spune-mi puiu de cucu,
Dupa care sè me ducu ?
— Lasa-lu focului betranu,
Cà déca merge la fènu,
Vine séra totu oftându
Si din gura ocarandu ;
Dar celu tineru fluerandu
Se duce diu'a la fènu,
Cu dorutiulu mandri 'n sinu ;
Si vine sér'a cantandu,
La dorulu mandrei gandindu.

*

Asta nópte am visatu,
Unu visu mare minunatu,
Unu calu negru infrenatu;
Si-o naframa invargata,
Peste tíera aruncata;
Si-o péna poleita,
De la grinda pravuita.
— Mandro mandruliti'a mea
Nu-i calu negru infrenatu,
Ci-i drumulu meu delungatu ;
Nu-i naframa invargata,
Ci-i anim'a mea stricata ;
Si nu-i péna poleita,
Ci-i anim'a mea pêrlita.

*

Pelinu beu, pelinu manancu,
Pe pelinu séra me culcu,
Demanéti'a candu me scolu
Cu pelinu pe ochi me spelu.

*

Mei baditia Ionasiu,
Nume scumpu si dragalasiu,

Te-am iubitu de copilasiu,
Si-acum te 'nsori, si me lasi ;
Vei avé bade pecatu,
Cà te-ai dusu, si m'ai lasatu.

*

Negrule pamentule,
Tu esti negru, si maclosu ;
Da cine intra sub tine,
Câtu-i lumea nu mai vine.

*

Striga mórtea la ferésta ;
Spoveditu-te-ai nevésta ?
Ce ai mórte de-a 'ntrebá,
Spoveditu-m'am, ori ba ?
Cà eu candu m'oiu spovedí,
Siepte popi mi-oru trebuí,
Siepte popi din siepte sate,
Sè me scape de pecate ;
Si vr'unu popa ungurescu,
Sè nu scie ce vorbescu.

*

Bate-mi dómne dusmanu,
Care-mi pórtá aleanu :
Si nu-lu bate d'asié reu,
Numai cum oiú díce eu ;
Sè stea 'n apa pana 'n bráu,
Sè-lu mance sierpi de viu.

*

Apuca-oiu trece-oiu hul'a,
Nu mi-ti mai vedé cu lun'a ;
Apuca-oiu trece-oiu dealulu,
Nu mi-ti mai vedé cu anulu ;
Spusu-ti-am maicutio bine,
Sè me dai in satu cu tine,
Spusu-ti-am si m'am rogatu,
Dar tu maic'o totu mai datu,
Pe paraulu cu spinii,
In satulu cu strainii.

*

Mandrulitia ca si-a mea,
Nu gasesci câtu-i lumea ;
Cà-i e statulu
Cà si bradulu ;
Si faci'a ca trandafirulu,
Guriti'a ca rosmarinulu ;
Sprincenele tragu-i ventu,
Doru-i me baga 'n pamentu.

Culese de

Anastasia Leonescu.

S A L O N U

R u g i n ' a .

In anulu acest'a o plaga ciudata vine sè prepa-
désca holdele.

Economii se plangu in mai multe parti, cà li-a
facutu mari pagube in bucate — rugin'a.

Toti se plangu de rugina, si nimene nu scie ce
póte sè fia aceea?

Nu o cunoscú de felu.

Numai noi Romanii scimu si cunóscemu nar-
tur'a ruginei, cà-ci ni-a facutu multe si mari strica-
tiuni, de óra-ce noi avemú o multíme de barbati —
ruginiti.

*

Ese cutare opu in literatur'a nóstra, séu numai
invitarea de prenumeratiune.

Multi (nota bene, acesti „multi“ sunt pré puci-
ni!) lu-cumpera, séu se prenumera.

Sunt inse altii, cari mai nainte de a face acést'a,
intréba de respectivulu colectante:

— Ce este autorulu? Unitu séu neunitu?

Si numai atunce se prenumera, déca autorulu e
de confessiunea lorú.

Pentru ce?

Pentru cà ei sunt — ruginiti.

*

Calindariulu nostru intardiá deja dóue-spre-
diece díle, dupa celu nou.

Va vini timpulu, candu Craciunulu dupa calin-
dariulu nostru va fi primavér'a.

Mai scimu, — séu celu pucinu ar trebui sè
scimu si aceea, cà astronom'ia nu-i dogma bise-
ricésca.

Si totu-si nu voimú sè ni schimbámu calinda-
riulu odata cu capulu.

Dar pentru ce?

Pentru cà multi la noi sunt — ruginiti.

*

Apoi cine nu scie si acea, cà limb'a slavona nu e
romana?!

Si totu-si in câte biserici nu mai audi si acuma
cantandu-se: „Dómné miluesce-ne!“

Pentru tóta lumea n'aru cantá: „Dómné 'ndura-
te de noi!“

Inse pentru ce?

Pentru cà dinsi sunt — ruginiti.

*

Amu avutu noi nescé óspeti in literatura, si inca
mai nainte de a avé o literatura.

Acesti óspeti apoi intr'atát'a ni-au coplesítu, in-
cátu au ocupatu loculú proprietátilorú nóstre.

Acesti óspeti, sunt slovele cirlice, cari au dom-
nitu atát'a timpú in cartile si scrierile nóstre.

In urma inse le-amu alungatu din hotarulu nos-
tru; totu-si multi se tienu si acuma mortísiu de ele,
ma s'au gasitu si de aceia, cari au avutu cutezarea sè
intarésca in fati'a tuturorá, cà aceste sunt mai potri-
vite pentru noi.

Sciti pentru ce?

Pentru cà ei sunt — ruginiti.

*

Se propune vr'o idea buna si salutará pentru
cultur'a si inflorirea nóstra natiunala.

O parte din publicu o primesce cu placere si o
spriginesce din tóte puterile salo.

Sunt inse multi, cari audíndu propunerea, mai
antáiu intréba, déca propunetoriulu e tineru, séu be-
tranu?

Si déca acela e mai tineru decâtu ei, o respingu
dícéndu, cà aceea e o copilaría.

Si numai pentru ce?

Pentru cà ei sunt — ruginiti.

*

Se dá unde-va vr'unu balu pentru cutare si cu-
tare scopu filantropicu.

Arangiatorii facu totu ce e cu potintia, ca intre-
prinderea sè reésa câtu de bine si sè aduca câtu mai
multu folosu.

Dar publiculu?

Mai antáiu se intréba, déca arangiatorii sunt
amici ai lui, seu ba? Si déca dinsi din intemplan-
te apartienú partidei politice contrarie, — multi lasa sè
cada intreprinderea, si rezultatulu ostenelelorú sè fia
unu fiasco.

Óre pentru ce?

Pentru cà ei sunt — ruginiti.

*

Vine la noi o trupa teatrala romana.

Directorulu, inainte de a sosí in cutare orasiu, se
adreséza catra cutare barbatu, sè compuna unu comi-
tetu pentru arangiarea primirii trupei.

Acelu barbatu face tóte, si insciintiéza pe direc-
torulu sè vina, cà-ci totulu e gata.

Directorulu vine, represintatiunea se incepe, dar
sal'a e gola.

O multíme de ómeni numai pentru aceea n'a vi-
nitu la teatru, cà directorulu nu pe barbatulu iubitu
de ei l'a rogatu sè compuna comitetulu arangia-
toriu.

Dar pentru ce se mania ei numai din caus'a
acést'a?

Pentru cà sunt — ruginiti.

*

Unde-va se tiene unu balu.

Dar ce sè vedi? Publiculu se imparte asié dí-
céndu in dóue parti. O parte si-petrece între sine, éra
cealalta asísdere numai între sine.

Ce e caus'a?

Cà in publicu sunt si câte-va fete de indus-
triasi, cu cari „domnisorii“ n'aru dantiá pentru tóta
lumea.

Dar pentru ce?

Pentru cà ei sunt — ruginiti.

*

Avemu noi si ómeni bogati destuli.

Dar déca mergi la unii cu vr'o cóla de prenu-

meratiune, — nu poti scóte de la ei nici unu gologanu.

Nu trebuie sè v'o spunu: pentru ce?
Pentru cà ei sunt de cei — ruginiti!

*

Astu-felu apoi inaintàmu reu, fórte mereu, si ne intrecu altii.

Aminu, aminu, vi spunu vóue, cà ni face multa dauna — rugin'a.

Josif Vulecanu.

Istorióre scurte.

O resbunare corsicana. Unu tineru, Canarelli, a sedusu dóue copile surori din satulu Carbini, promitendu-le, noulu don Juan, cà le va luá pe amendóue in casatori'a. Familia tienù consiliu si i otari mórtea.

Intr'o demaneti'a, pe candu Canarelli se aflá pe campu, trei ómeni se aruncara a supra lui, i legara manele la spate, si lu-dusera, legatu astu-felu, prin trei sate. Sosindu la o cárciuma de la San Martiaco, cei trei tovarasi intrara sè pranzésca, éra pe tineru lulegara de usia, intocm i ca pe unu bou ce lu-ducu la taiare.

La gátulu condamnatului erá atérnata o pancarta, pe care se vedea scrisu cu litere mari: „Infamu.“

Ómenii cari treceau pe acolo, se uitau putfnu... si apoi si-catau de drumu.

Plecandu de acolo, sosira catra séra in satulu Pogiale. Se oprira pe piati'a satului. Atunci, unulu dintre cei trei ómeni, merse la biserica si incepù a suná clopotele. „In genunchi!“ strigara cei doi pacientului, „de cere iertare lui Ddiu“, si in acela-si timpu dóue focuri detunara: Canarelli cadìu mortu cu capulu sdrobitu.

La sunetulu clopoteloru, multímea alergá din tóte partile. Atunci unulu din cei trei ómeni luá cuventulu: „Sciti cine e acestu cadavru? Este Antoniu Canarelli, care mi-a deonoratu famili'a. Eu l'amu urmaritu si me numescu Cucchi; din acesti doi ómeni ce-i vedeti, unulu este veru-meu si celu altu unu amicu. Acum duceți-ve de spuneti ce ati vediutu, dreptate s'a facutu!“

Si toti plecara, fara a vedé ce-va necorectu in portarea celoru trei asasini.

*

O drama conjugala dintr'o umbrela. Dlu marquis de X... a carui familia dateza din timpulu lui Henricu II, fiindu in vârsta de siese-diece si optu de ani, a luat in casatori'a o socióra, cu patru-dieci de ani mai tinera de câtu dumnialui.

De aci o bagatela: dómn'a marquisa cam incéla pe scumpu-i socioru, numai de câte ori i se presinta ocaziunea.

Fericitulu preferatu acum in urma este unu ju-ne fashionabile, care ocupa intr'unu ministeru o buna positiune. Acum câte-va díle, zapacitulu fashionabile uitá la dómn'a marquisa o umbrela cu manierulu de agathu ornatu cu initialile numelui lui in auru.

— De unde asta umbrela? — urlá dlu X. câtu i permise betraneti'a, candu gasi umbrel'a.

— Cher ami, — díse dómn'a marquisa rosíndu-

se, am cumperatu-o ca sè ti-o facu daru. Éta si initialile.

Din intemplare, numele, si minotaurului si minotaurotisatului, incependu cu acele-si litere, initialele nu desmintíra pe dómn'a marquisa.

A dóu'a dí dlu marquisu se intalnesce la Cercu cu rivalulu. Amendoi esu impreuna. Marquisulu si-ia umbrel'a la subtióra.

— Me iérta, — díse amantulu rídiendu; umbrel'a asta este a mea. Am... perdutu-o ieri, dara nu credeam odata cu capulu cà am uitatu-o la Cercu!

Tablou.

Procesu de despartíre.

Bombóne.

Audíti cunoscintie geografice ale dómneluorú vienesel!

In dílele din urma dlu X. din Deva se odihniá dimpreuna cu soci'a sa in rotund'a palatului espositiunii din Viena.

De si se platesce câte 10 cr. de repausu pe unu scaunu, fia chiar unu momentu, se pótu inse invetiá in acele mominte multe curiositáti, dintre cari acést'a nu e pucinu glumétia.

O dómna in etate vine si ia locu langa dlu X.

— Sunteti straini, dloru? — fu un'a din intrebarile dómnei vienesel.

— Da, dómna; suntemu Romani din Transilvania.

— So!... Romani din Transilvania!... Ah!... scíu, Transilvania, tíer'a ce a desfacutu Columbu?... Ce caletori'a ati facutu! Cartile nóstre scriu, cà dóue luni nu ajungu pentru a veni din Transilvania la Viena

Risulu sili pe compatriotii nostri a plecá din „rotunda.“

Ce carti! Ce cunoscintie!!

*

Americanii sunt ómeni practici. Ei nu lasa nici monumintele de la morminte neintrebuintiate.

Éta ce se afla scrisu pe unu monumentu din cimiteriulu din San Francisco in California:

„Pentru amintire eterna

Soci'a lui Moise Skinner, Esq.

Redactorulu diuariului „Trimbítia“,

Abonamentulu 3 dollari pe anu.

Se platesce inainte.

Mama frageda! Socia esemplaria.

Buroulu: in susu de negutiatoriulu Colomanu, nr. 2.

Ne rogámu a bate tare.

Fia-i tierina usióra!

Se primescu totu felulu de inserate!

*

— Ce sè audi! In tíer'a Oasiului (in comitatulu Satu-mare) s'a tienutu conferintia.

— Pentru ce?

— Pentru alegerea de deputatu, ce va urmá acusi.

— Si ce s'a hotaritu?

— Apoi dupa multe desbateri infocate, in urma s'a decisu unanimu, a se tramite la esposi-

tiunea din Viena unu modelu de bisericile lor fara turnu.

O femeia, dupa ce i-a muritu barbatulu, s'a maritatu dupa fratele aceluia.

Odata unu strainu, venindu la ei in visitu, zari portretulu barbatului antâiu pe parete, si intreba de dóm'n'a casei:

— Domnulu acest'a dóra apartiene familiei dvóstre.

— Da, — respunse ea, — e portretulu repausatului meu — cumnatu.

CE E NOU?

Natiunea romana si biseric'a gr. or. a ei are dile de doliu, cà-ci fiulu ei bunu, zelosu si credintiosu,

Andrieu bar. de Siaguna,

arhiepiscopulu si metropolitulu gr. or. romanu, a repausatu la Sibiu in 16/28 juniu la 6 óre sér'a.

In eternu amintirea lui!

** (Domnitoriulu Romaniei Carolu I) a sositu la Viena luni in 23 jun. la 5 óre si 48 minute dupa miédia-di. La gar'a calei ferate fu aseptatu si primitu in numele imperatului de catra guvernatoriulu Austriei de josu, care apoi i-a presintatu persónele presinte. Carolu portá uniforma de generalu romanu. Ministrii Boerescu si Mavrogheeni erau in fracu. Toti fure apoi transportati in cvartiru, in palatulu ministerului de finantie. A dóu'a dí la Schönbrunn se dete o mésa stralucita in onórea domnului Romaniei.

** (Diet'a Ungariei) la 19 juniu a inceputu a desbata bugetulu pentru anulu 1874. Dupa finirea acestor desbateri se voru mai pertractá câte-va cauze, apoi siedintiele se voru amaná pana la inceputulu lui noemvre.

** (Loter'a din Deva.) Sunt rogati de catra comitetulu loteriei din Deva, toti domnii ce au binevoitu a primi losuri spre vendiare, a-si dá ostendela se le desfaca cu câtu mai curendu, pentru ca se se póta efectúá sortitur'a, fara intardiare. Losurile ce nu se voru innapoiá de catra onorab. corespundinti, voru fi privite ca losuri vendute. Comitétulu mai face apelu si la simtiemintele crestine si patriotice ale tuturoru Romaniloru, invitandu-i a cumperá losuri pentru loter'a bisericeii din Deva séu de la Dd. corespundinti,

séu de la redactiunile diuarielor romane, séu de la presiedent'a comitetului dóm'n'a Constantia Dunca-Schiau. Losuri câte cu 50 cr. Cástiguri peste 250, obiecte de pretiu.

** (Pentru loter'a din Deva) au mai incursu aceste obiecte: Unu napoleonu d'or, de la dn'a Luisa Siandoru in Aradu, — o punga de lucru, de la dr'a Adela Popoviciu in Huniadóra, — o punga de lucru, de la dr'a Catarina Popoviciu in Huniadóra, — o casqueta brodata, de la dr'a Adela Popoviciu in Huniadóra, — o tavitia de lampa, de la dn'a Maria Popoviciu in Huniadóra.

** (Frica de — „Romanulu.“) A trecutu dóue septemani, de candu ministeriulu ungrescu a opritu diuariulu „Romanulu“ de a mai puté intrá in teritoriulu corónei St. Stefanu.

** (Sporiu mare!) O femeia din Canadia, care numai de siepte ani e maritata, pan'acuma are 17 prunci. In anulu antâiu a nascutu 1, in alu doile 2, in alu treile 2, in alu patrute 2, in alu cincile 2, in alu siesele 4, in alu sieptele 4.

** (Sultanulu) va veni la espositiunea din Viena in a dóu'a jumetate a lunei juliu.

** (Ex-imperatés'a Eugenia) nu va veni la espositiunea din Viena, de si principes'a Metternich — amic'a ei de odinióra — a chiamatu-o. Ea va petrece pana la tómnna, dimpreuna cu fiulu séu, totu in castelulu din Arenenberg.

** (O nunta fara mirésa si mire.) Pregatirile s'au facutu, s'au friptu si coptu o multíme de mancári. óspetii s'au adunatu, dar mirele — n'a vinitu de felu, si a tramisu vorba, cà nici nu va vini. Ce se se faca cu atâte mancári? Confusiunea erá mare. Atunce stapanului casei i plesni prin minte, cà a trecutu 25 de ani de la casatori'a sa. Deci invitá pe óspeti la iubileulu seu, carele apoi se si serba. Acéta istorióra s'a intemplatu intr'unu orasiu alu Boemieii.

** (Siahulu Persiei) in septeman'a trecuta a celeritu prin Anglia. Majestatea sa persiana s'a camuritu cu ceremoniele europene.

** (Imperatés'a Augusta,) soci'a lui Vilhelmu fu primita dílele trecute cu mari pompe la Viena.

Biserica si scola.

§ (Dn'a Constantia Dunca-Schiau) fu decurendu numita membra onoraria a Societátii generale pentru educatiune, a carei presidenta este celebr'a barona de Bülow-Marenholz. Totu-odata dn'a Constantia Dunca-Schiau fu investita cu titulu de plenipotentiara generala a acestei Societáti, pentru tierile romane. Societatea generala pentru educatiune este internationala; ea numera in sinulu seu ilustratiuni scientifice din tóte tierile civilisate si are de scopu a respandí cultur'a in tóte treptele sociale si o generala admirabila metoda de educatiune a celui mai mare geniu pedagogicu, elvetianulu Fröbel.

T e a t r u.

§ (In tierile de rasa latina numerulu teatrelor este mai mare.) Dupa o nóua statistica asta-di se con-

stata că existe în Europa 1507 teatre. Italia, pentru o poporațiune de 26 milioane locuitori, posedă 348 teatre; Franța, cu 36 milioane locuitori, are 337, și Spania, cu 16 milioane are 160. Imperiul germanu, care astăzi numera 41 milioane de supuși, n'are de câtu 191 teatre; imperiul Austriei, 152 pentru o poporațiune de 36 milioane locuitori; în fine, Marea Britania n'are de câtu 150, și Rusia n'are de câtu 44 cu 70 milioane de supuși. Se vede, după aceste cifre, că totu încă ras'a latină ocupa celu antâiu locu în civilizațiunea morală! —

M u s i c a.

⊙ (*Reuniunea romana de cântări în Lugosiu*) a datu la 3/15 juniu unu concertu în folosulu gimnasiului din Bradu, și cu concursulu dsierei Cornelia Radulescu, și alu dloru Iuliu Panaiotu, Coriolanu Bre-diceanu. Concertulu a reesîtu fôrte bine.

Espositiunea universală de Viena.

Δ (*Cuptoru pentru arderea cadavreloru.*) Profesorulu italianu din Padua, Dr. Ludovico Brunetti, cunoscutu prin preparatele sale anatomice, se afla acum în Viena, spre a espune unu cuptoriu pentru arderea cadavreloru, inventatu de dînsulu. Brunetti dîce, că pentru arderea cadavrului unui omu crescutu, se recereri doi centenari de lemne, inim'a, plamanii și ficatîi ardu mai greu, ôsele se prefacu în varu, dar nici de cum în cenusia. Déca vré cineva sè pulverizeze și ôsele, atunci trebuie se le pîsedie Pe langa acestu cuptoru, profesorele Brunetti va espune și urne pentru conservarea cenusiei; aceste sunt lucrate cu multu gustu. Intregu procesulu de ardere nu durédia mai multu de două ore, ér spesele pentru unu cadavru de urca — după pretiulu lemnelora — pana la 4 florini.

Δ (*Lacomia Vienesiloru.*) O multîme de proprietari din Viena, în prevederea că voru sosi în véra acésta multi visitatori pentru espositiune cu geaman-tane, pungi pline și portfoliuri bine garnisite cu banc-note, s'au facutu urmatoriulu calculu: „— În lips'a de locuinte, si-dîsera ei, care amenintia pe caletori, fia-care apartamentu mobilatu cu elegantiã și confortabile va avé pretiulu unei oasisu în pustîile Africe! Sè ne stringemu putînu, sè ne coborîmu în pivnitie cu familiile nôstre pentru ca sè siedemu, și aci, ca unu paianginu într'unu coltiu alu panzei sale, sè acceptâmu prad'a providentiala.“ Sutîmi de familii s'a coborîtu în pivnitile loru umedóse, si nu parasescu acéste întunecóse ascundietori de câtu candu se duc în orasiu spre a vedé déca a sositu ce-va de jumulitu. Candu socia proprietarului se urca susu spre a deschide ferestrele, ca sè între aeru în camerile bine mobilate, dara desierte, nu se póte a se oprî de a nu suspînă cu amaratiune și a dîce: „— Ddieulu meu! barbatulu meu a ajunsu la unu alu treile reumatismu; oboselele duresóse nu se mai socotescu; eu am unu guturaiu indracitu și Fritz este mai patimasu de câtu totu-de-una. Ah! nenorocire pentru celu d'antâiu Englez ce ne va pică în mana, va platî scumpu acestu chinu alu nostru.“ Astu-felu rationéza nenorocitiî de

proprietari de case, cari sunt mai multu de plansu de câtu ridicoli.

Industria și comerciu.

|| (*Nóu'a pusca prusiana Mauser.*) Batai'a acéstei pusci este de o sigurantia estraordinara, mai cu osebite pentru distantiile cele mari; ea este de o sigurantia mai putînu mare pentru distantiile cele mici, fiindu că trebuie ca pusca sè fia tînută mai josu și descarcatur'a atunci este mai grea. Dara acestu inconvenientu perde din greutatea sa, candu se consideră marea distanti'a în care astăzi se facu luptele decisive, și se scie că batai'a neregulata, fara tînta, a acéstei pusci este calculata pentru o distantiã de 300 metrii séu de 375 pasi. Măximulu iutielei descarcaturii compôrta 18 lovituri pe minutu, date prin tragatori isolati; 12 lovituri pe minutu trase în salve la exercitiuri. În resbelu, la întelniri, numerele scade la 12 și la 8. Iutié'l'a încarcaturii, în comparatiune cu pusca cu acu și cu siaspoulu, este urmatoriã: pentru pusca cu acu, încarcatur'a se face în siese timpuri, pentru siaspou în patru, — pentru pusca Mauser în trei.

Suvenirea mortiloru.

† (*Bravulu nostru deputatu dietalu.*) dlu Parteniu Cosma a suferitu la 4/16 juniu o grea lovitura. Mórtea cruda i-a rapitu uniculu seu fiu Georgiu Severu, în etate de 4 ani. Condolenti'a amiciloru și stîmatoriloru sè-i usioreze durerea!

† (*Angelo Mariani.*) celu mai renumitu directoru de orsiestru alu Italiei moderne, a muritu la Ravenna în 13 juniu.

Calindariu istoricu.

— Juniu. —

24. 1718 Petru celu mare inchide pe filu seu. 1803 Nascerea romantîerului francesu Alesandru Dumas. 1848 Petru Cernoviciu mijlocesce la Neoplanta unu armistitiu între sèrbi și unguri. 1859 Batalia la Solferino. 1866 Batalia la Custozza. — 25. 1804 Georgiu Cadoudal și 11 consoti ai lui se condamna la mórte ca conjurati în contra vietii lui Napoleonu I. 1848 Socialistii din Paris sunt batuti. — 26. 363 Imperatulul Iulianu Apostata cade în o batalia în contra Persianiloru. 1809 Francesii bombardéza Posionulu. 1854 Asié numitulul imprumutu „benevolu“ austriacu. — 27. 1682 Nascerea renumitulul rege alu Svediei Carolu XII. 1794 Mórtea marelui barbatu de statu austriacu principele Kaunitz. 1821 Principele Alesandru Ypsilanti scapa pe teritoriulu ungurescu, și se conduce la Muncaci. 1848 Henricu Zschokke, unu genialu novelistu germanu, móre. 1865 Ministeriulu lui Schmerling abdîce. — 28. 323 (In d. Chr.) Marele filosofu cicicu Diogene móre. 1712 (D. Ch.) Nascerea I. I. Rousseau. 1808 Nascerea republicanului Mazzini. 1815 Finea celoru o sută de dîle a lui Napoleonu I. 1849 Haynau incepe resbelulu în contra Unguriloru; Kossuth emite o proclamatiune catra popórele Europei. 1866 Invingerea prussiloru la Trautenau și Scalitz. — 29. 66 Apostolulu Pavel condam-

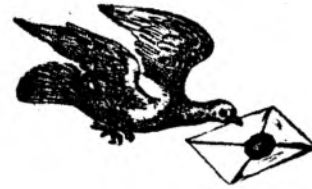
natu la Roma. 1577 Născerea pictorului P. P. Rubens. 1849 Bătălia la Bastatt între democrații germani și între francezi; Haynau declară bancnotele ungurești fără preț. 1866 Armata austriacă și saxona bătută la Gitschin. — **30.** 1722 Statutele ungurești estind dreptul de ereditate a dinastiei Habsburgiene și a supra ramurei femeiești. 1781 Edictul de toleranță a lui Iosif II. Născerea pictorului istoric Horace Vernet. 1800 Parlamentul irlandez proclamă unirea cu Anglia.

Ghicitura de semne

de Sofia Opreanu n. Marienescu.

△ ⊙ i (0.:i ⊙ ▽ Δ!!! o℥ || 0:▽
 ℥ i Δ .:0 ⊙ ▽ ℥ i Δ ×.:i!!u,
 × Δ ⊙ 0 || u!!u × u !!u || † Δ Δ!!!0.:▽,
 || Δ Δ || u !!! Δ!!(.:▽ i !!! ▽ || ▽ ⊙ !!u;
 ▽ u Δ † u!! × i (▽ ℥ u × u.:i ▽,
 × Δ!!(u !!!' Δ.:u (Δ u!!u ⊙ ▽.:u † Δ † u,
 !!! Δ ⊙ i ⊙ i!!! † i, Δ ×, (o!!!! ▽ ⊙ × i ▽,
 ℥ ▽.:i × i † u ⊙ i i!!! × Δ !!! † Δ † u.
 Δ !!! † i!!! Δ ⊙ × u.

Post'a Redactiunii.

⚡ Acest'a e nrul celu de pe urma în semestrul antăiu. Numerul viitoriu va apăre la 8/20 juliu.

Oradea-mare. Amu cetitu cu satisfacțiune epistol'a. Dore-re! nici aceste nu se potu publică. Incatu te cunoscemu pan'acuma, terenul d'tale e prosa. De aceea sperămu în cea promisă.

Unu concertu în Prater. Se va publică mai tardioru. Ne rogamu a ni se comunică și vr'unu nume ce se subsemnamu. Boziasiu. Dei S. M. Multiamita pentru împărtesirea făcută!

⚡ Indreptare. În nr. trecutu, pe pagin'a 275, colu-mu'a a două'a, după sirul alu 4-le a remasu afara urmatoriul și ru:

„Tunurile urla“,

⚡ Suplementu: „Sclavulu Amoriului“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. II. col'a III.

La finea semestrului antăiu.

La finea semestrului antăiu, nu venim a dá programa nouă pentru semestrul alu doile. Trecutu nostru ni e program'a și în viitoriu.

Din acel'a on. nostri prenumerații au pututu vedé, că în ce mesura partinirea publicului a fostu mai caldă, în aceea și noi amu nisuitu a corespunde mai deplin cerințelor moderne.

Astu-felu vomu face și în viitoriu, că-că n'am fondatu fôia acest'a pentru speculațiuni private, ci pentru înflorirea literaturii naționale.

Rogămu dara pe toti aceia, cari dimpreună cu noi dorescu această înflorire, să binevoiescă a sprigină întreprinderea noastră cu concursul lor materialu, — mai îndemnându și pe alții la asemenea spriginire.

Pretulu de prenumerațiune pe jul.—dec. 5 fl., pe jul.—sept. 2 fl. 60 cr., (și nu 2 fl. 50 cr., precum ni tramitu unii și acuma.) Pentru Roman'a abonamintele se primescu numai pe unu anu (de la începutulu anului) cu 2 galbeni.

Prenumeranții noi potu să-si procure de la noi următoarele:

I Carti: „Cavalerii Noptii“, romanu în 5 tomuri, pretulu 3 fl., — „De unde nu este rontărcere“ romanu într'unu tomu, — 70 cr., — „Novele“ de Iosifu Vulcanu, două tomuri, pretulu la oalta 1 fl. 20 cr. — și aceste

II Tablouri: Inaugurarea academiiei romane, — Coriolanu și Veturia, — Mihaiu la Calugăreni, — Traianu trece Dunărea, — Ionu Brateanu, — fia-care cu câte 60 cr.

Cartile și tablourile se voru espedă tuturor prenumeraților nostri în lun'a lui augustu.

Pesta 14/26 juiu 1873.

Redacțiunea.

⚡ Dni colectanți voru primí de la 5 esemplare unulu gratuitu. **➡**

Proprietariu, redactoru respundiatoru și editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi în Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

⚡ Esemplare complete mai avemu din începutulu anului trecut. **➡**